

Posudek na diplomovou práci Michaely Svatošové
Česká ženská lobby na Facebooku: případová studie prezentace témat a cílů
(posudek vedoucí práce)

Práce Michaely Svatošové si vytyčuje velmi zajímavé a v českém prostoru zatím málo zkoumané téma: aktivismus v kyberprostoru. Práce propojuje velmi zajímavě dvě témata – podobu a tematické zaměření aktivismu „ženských“ organizací a výzkum sociálních sítí.

Na úvod posudku bych ráda předeslala, že právě hledání vhodného materiálu k výzkumu způsobů, jakými se v českém prostoru využívají strategie kyberaktivismu v rámci feministických politik bylo velmi zajímavou etapou práce na diplomovém projektu. V průběhu jeho přípravy se ukazovalo, že v zahraničí fungující a probíhající aktivistické kyperprojekty, nemají (zatím?) v českém prostředí paralely, či alespoň ne ve feministických kontextech. Krátká diskuze k tomuto by byla dobrým doplněním úvodu do diplomové práce.

Metodologie

Teoretické vymezení

Co se týče teoretického vymezení práce, zasazení zvoleného tématu a výzkumných otázek do širšího kontextu konceptuálních diskuzí je práce zdařilá. Přesto bych doporučovala některé úpravy, např. kapitola 2.3. „Občanská společnost“ je v současném provedení velmi kusá, a navíc by se nabízelo propojení s dříve diskutovanou kategorií „informační společnosti“, podobně kapitoly 2.4., 2.5. a 2.2.2. bych si dovedla představit propojené v jedné kapitole. A diskuze „sociálních sítí“ je spíše obecnějším zamyšlením nad prostorem internetu.

Výzkumné otázky, které si práce klade považují za přínosné proto, že poukazují nejenom na ne/schopnost organizace komunikovat jednotlivá témata, či pomáhají odhalovat různou míru rezonance jednotlivých témat mezi feministickou veřejností a jejími zástupci, ale mj. také pomáhá odhalit hierarchizaci a upřednostňování některých témat před jinými. A jelikož se práce soustředí na organizaci zastřešující vícero/většinu organizací na poli prosazování genderové rovnosti, považují podobné kritické reflexe za velmi důležité (pro argument viz např. str. 42)

Pro diskuzi během obhajoby bych ráda požádala diplomandku, aby objasnila to, jak pracuje s kategorií „reálného“ a „reálného světa“ (str. 16, 21), a jak se tento koncept pojí s kyberprostorem? Kladně kvituji opatrný až skeptický pohled na možnosti kyberaktivismu, nicméně dichotomie, se kterou se zde pracuje považují za zjednodušenou. Prosila bych tedy pro diskuzi objasnit vztah mezi kyber prostorem a tím, co diplomantka nazývá „reálným“ světem.

Metody

Diplomandka se rozhodla dobrat se odpovědí na položené otázky pomocí kombinace kvantitativní a kvalitativní obsahové analýzy a data trianguluje skrze pozorování, které se soustředilo na sledování interakcí na FB profilu ČŽL, před tím, než si stanovila kategorie dalších etap analýzy. Pozitivně hodnotím také to, že si autorka před vstupem do empirického terénu klade otázky po své lokaci ve výzkumu a hodnotí svou ambivalentní pozici insiderky/outsiderky (35ff). V tomto smyslu vidím zvolený metodický postup jako účelný a vhodný pro nastolené otázky. Zvláště kvantifikující část analýzy považují za potenciálně velmi ilustrativní, a pozornost etickému rozměru práce považují vzhledem k nastavení práce za odraz etické citlivosti autorky.

K provedení analýzy:

Následuje několik kritických připomínek a podnětů pro obhajobu:

- Nepřehlednost rozdělení „témata a priority“ CZL (str. 46) a škála kódovacích jednotek, str. 40-41, a 10 stěžejních témat, které mají podle slov autorky vykreslovat konsensus mezi členskými organizacemi, str. 47. Jak se k sobě jednotlivá témata či kritéria vztahují? Proč práce uvádí tyto seznamy témat, a jaký mají vztah k tomu, jak si autorka stanovila kódovací jednotky?
- K mírné dezorientaci také přispívá to, že autorka diskuzi organizuje podle kvantifikace četnosti příspěvků k jednotlivým tématům, nicméně původně (str. 40) takto řazený nejsou – nicméně toto je pouze malá výtku k organizaci textu.
- V původním vymezení na str. 40 jsou k sobě řazená témata „ženy na trhu práce“ a „ženy a globální chudoba“ – nicméně v diskuzi se ukazuje, že tato jsou pojednávána jako oddělená témata. Prosím o ujasnění.
- V zaměření CZL se také zmiňuje důraz na intersekcionalitu – nachází ji autorka i v samotné analýze?
- Grafy a kvantifikace, které autorka předkládá v práci nejsou ale dostatečně analyticky vytěženy, chybí k nim kritická diskuze, která by čtenářům pomohla ocenit jejich přínos. Co například ukazuje srovnání a konfrontace cílů CZL s grafem, který ukazuje zastoupení jednotlivých témat v rámci lobbingových aktivit? Co si máme odnést z grafu 2, který ukazuje zastoupení cílů CZL v rámci jejich aktivity na FB v roce 2012? Podobně postrádám vysvětlení a argument i u ostatních grafů – zvl. u velmi pracného konfrontování s čtenářskými reakcemi a „pozitivními ohlasy“ na FB (str. 59), a je možné z grafu 4 vyvodit, že jediné téma, které rezonuje se týká pracovního trhu (moje vlastní interpretace grafu)?

Souhrnem, velká část práce, kterou autorka dělá v rámci kvantitativní analýzy patrně nedojde ocenění, či mnohem menšího ocenění, než by si zasloužila, neboť autorka si nedává žádný prostor na diskuzi toho, co vlastně tyto grafy odhalují a k jakým argumentacím je jich možno využít. O tom koneckonců vypovídají i moje výše položené otázky.

Nicméně nejzásadnější připomínku mám ke kvalitativní části analýzy, kterou v práci nacházím spíše v kusých náznacích. Práci díky tomu chybí i vztah ke kontextu v roce 2012 probíhajících společenských diskuzí a širších sociálních konfliktů, které se nutně musely odrazit do tematické skladby diskutovaných obsahů, ale možná i do volených strategií komunikace. Bez této kontextualizace je těžko zhodnotit jednotlivé závěry. Co také takováto analýza nemůže odhalit jsou zanedbaná témata (např. etnická odlišnost a nerovnost a sociální nespravedlnost produkovaná skrze kategorie sociálního statusu, etnicity/rasy či tělesné a mentální jinakosti)...

Velmi ovšem oceňuji to, že autorka práce závěrečnou část práce věnuje diskuzi toho, jak by se FB profil CZL mohl lépe využívat k deklarovaným cílům a kyberaktivismu. Toto autorčino rozhodnutí považuji za velmi přínosný krok a vykročení k aktivismu.

Práci navrhuji k obhajobě, považuju ji za velmi potřebnou reflexi nových forem komunikace feministických obsahů a jejich výhod i rizik, a také podnět k reflexi hierarchizace mezi jednotlivými tématy. A jako výchozí nominální hodnocení navrhuji škálu mezi velmi dobře.

Kateřina Kolářová
V Praze, 21.9. 2013